

Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Kolegij: Socijalna medicina

Voditelj: Prof.dr.sc. Tomislav Rukavina

Katedra: Socijalna medicina i epidemiologija

Studij: Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij medicine

Godina studija: I. godina

Akadska godina: 2020./2021.

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Kolegij Socijalna medicina je obvezni predmet na I. godini Integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija medicina koji se održava u II.semestru, a sastoji se od 15 sati predavanja i 20 sati seminara, ukupno 35 sati (**2 ECTS**). Kolegij se izvodi u predavaonicama Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, a predavanja će se održavati on-line.

Način i oblik izvođenja nastave može biti promijenjen u ovisnosti o epidemiološkoj situaciji povezanoj s epidemijom COVID-19 o čemu će studenti na vrijeme biti obaviješteni.

Cilj kolegija je upoznavanje studenta s osnovama razvoja socijalne medicine kod nas i u svijetu, promocijom zdravlja i prevencijom bolesti. Studenti će naučiti što su to osnovne odrednice zdravlja, koji su vodeći rizici za zdravlje, naučit će osnove zdravstvenog odgoja, unaprijeđenja zdravlja i prevencije bolesti. Nadalje, studenti će dobiti pregled specifičnosti organizacije zdravlja u zajednici, specifičnosti organizacije zdravstvene skrbi u izvanrednim uvjetima, biti će upoznati s osnovama zdravstvene zaštite i socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj. Studentima će biti predstavljene osnove komunikacijskih vještina kao i primjeri programa kojima se mogu prevenirati neke od najzjačajnijih bolesti današnjice.

Sadržaj predmeta je sljedeći:

Okvirni sadržaj kolegija obuhvaća zadatke i svrhu socijalne medicine, društveni utjecaj na zdravlje populacije, organizacija zdravstvene zaštite i socijalne skrbi u redovitim uvjetima te u uvjetima izvanrednih prilika, najznačajniji rizici za zdravlje, te načini preventivnog djelovanja i unaprijeđenja zdravlja.

ISHODI UČENJA ZA PREDMET:

I. KOGNITIVNA DOMENA – ZNANJE

Na kraju kolegija se od studenata očekuje da mogu:

1. objasniti društvene čimbenike koji utječu na zdravlje, te utjecaj zdravstvenog stanja populacije na društvo
2. razlikovati poimanje zdravlja i bolesti, čimbenike rizika, ocjenjivanje zdravstvenog stanja stanovništva
3. opisati utjecaj determinanti (odrednica) zdravlja te načine i mogućnosti masovnog preventivnog djelovanja

II. PSIHOMOTORIČKA DOMENA – VJEŠTINE

Na kraju kolegija student će moći povezati teoriju i praksu prilikom promocije zdravlja u zajednici, prepoznati javnozdravstvenu intervenciju te je moći evaluirati.

Izvođenje nastave:

Nastava se izvodi u obliku predavanja i seminara.

Aktivno sudjelovanje studenta u nastavnom programu nastoji se postići izvođenjem seminara koje

studenti unaprijed pripreme, a tijekom predavanja se studente nastoji aktivno uključiti u razmišljanje o tematskoj problematici.

Seminari studente pripremaju za samostalno rješavanje problema i integrativno promišljanje. Kroz seminare studenti će biti upoznati s načinima prevencije najznačajnijih zdravstvenih problema današnjice. Student je obavezan pripremiti gradivo o kojem se raspravlja na predavanjima i seminarima. Sudjelovanje studenta u radu seminara se ocjenjuje (pokazano znanje, razumijevanje, sposobnost postavljanja problema, zaključivanje, itd.). "Zarađeni" bodovi pribrajaju se bodovima dobivenim na završnom ispitu iz dotičnog predmeta.

Popis obvezne ispitne literature:

1. Socijalna medicina (skripta). Katedra za socijalnu medicinu i epidemiologiju, Sveučilište u Rijeci, Medicinski fakultet; Tiskara Žagar, Rijeka 2014.
2. Socijalna medicina, Prof.dr.sc. Anto Jonjić i suradnici, NZZJZ PGŽ, DZ PGŽ, Liber Rijeka, 2007.
3. http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/186463/9789240694811_eng.pdf?sequence=1
4. <https://zdravlje.gov.hr/UserDocImages//Programi%20i%20projekti%20-%20Ostali%20programi//NP%20Živjeti%20zdravo.pdf>
5. http://www.udruga-pragma.hr/wp-content/uploads/2016/02/HMPS_publikacija-SIROMASTVO-I-NEJEDNAKOST-U-EU.pdf
6. https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2017/09/EHIS_02.pdf_FINAL_za-web.pdf

Popis dopunske literature:

1. Organizacija i upravljanje u zdravstvenoj zaštiti, urednik Luka Kovačić, Medicinska naklada Zagreb, 2003.
2. Odabrani članci iz relevantne literature slobodno dostupni na Internetu.

Nastavni plan:

Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

Predavanje 1: Definicija i zadaci socijalne medicine

Ishodi učenja: Definiranje osnovnih pojmova iz socijalne medicine. Povijesni osvrt. Prikazivanje najznačajnijih uloga i zadataka socijalne medicine.

Predavanje 2: Determinante (odrednice) zdravlja

Ishodi učenja: Identificirati najznačajnije čimbenike koji utječu na zdravlje.

Predavanje 3: Društvene nejednakosti

Ishodi učenja: Prepoznavanje društvenih nejednakosti i njihov utjecaj na zdravlje.

Predavanje 4: Posebne populacijske skupine i njihove osobitosti

Ishodi učenja: Razmotriti posebne populacijske skupine, njihove zdravstvene potrebe i osobitosti. Prikazi pojedinih populacijskih skupina. Prezentacija njihove zdravstvene zaštite.

Predavanje 5: Promocija zdravlja i prevencija bolesti

Ishodi učenja: Opisati organizirane načine masovnog unapređenja zdravlja i prevencije bolesti na populacijskoj razini.

Predavanje 6: Zdravlje u zajednici - Pokret "Zdravi gradovi", "Zdrave županije"

Ishodi učenja: Razmotriti osnove održavanja i unapređenja zdravlja u društvenim zajednicama. Uvid u značajke i čemu moraju težiti projekti na lokalnoj i regionalnoj razini u organizaciji javno-zdravstvenih projekata i njihovog utjecaja na zdravlje zajednice. Prepoznavanje aktualnih trendova unapređenja zdravlja na lokalnoj i regionalnoj razini.

Predavanje 7: Zdravstveni odgoj

Ishodi učenja: Razmotriti osnovne postavke zdravstvenog odgoja u smislu unapređenja zdravstvenog stanja populacije.

Predavanje 8: Komunikacijske vještine

Ishodi učenja: Osnove komunikacijskih vještina za zdravstvene profesionalce.

Predavanje 9: Zdravstvena zaštita

Ishodi učenja: Način organizacije i prikaz zdravstvene zaštite u RH.

Predavanje 10: Indikatori zdravstvenog stanja i mjerila zdravlja

Ishodi učenja: Definicija indikatora zdravlja. Identificiranje najvažnijih indikatora i mjerila zdravlja populacije.

Predavanje 11: Najznačajniji zdravstveni problemi suvremenog svijeta

Ishodi učenja: Identificiranje najznačajnijih suvremenih rizika za zdravlje populacije. Opisivanje najznačajnijih vodećih uzroka mortaliteta i morbiditeta. Izabrani zdravstveno statistički podaci o stanovništvu i zdravstvenom stanju kod nas i u svijetu. Izdvajanje osnovnih uzroka poboljšavanja na globalnom i lokalnom nivou.

Predavanje 12: Socijalna skrb

Ishodi učenja: Zakonski okviri unutar kojih je organizirana socijalna skrb.

Predavanje 13: Međunarodne zdravstvene organizacije

Ishodi učenja: Opisati ustroj i rad najznačajnijih međunarodnih zdravstvenih organizacija.

Predavanje 15: Globalizacija i zdravlje

Ishodi učenja: Razmatranje utjecaja globalnog povezivanja suvremenog svijeta na promjene zdravstvenog stanja populacije na lokalnoj razini.

Popis seminara s pojašnjenjem:**Seminar 1. Socioekonomski status stanovništva**

Ishodi učenja: klasificirati determinante koje utječu na zdravlje stanovnika

Seminar 2. Stil života kao determinanta zdravlja

Ishodi učenja: klasificirati determinante stila života koje utječu na zdravlje stanovnika

Seminar 3. Zdravo starenje

Ishodi učenja: objasniti čimbenike zdravog starenja

Seminar 4: Siromaštvo i zdravlje

Ishodi učenja: grupirati siromaštvo kao jednu od determinanti zdravlja i povezati je s ostalima

Seminar 5: Mentalno zdravlje

Ishodi učenja: klasificirati kategorije koje utječu na mentalno zdravlje i povezati s preventivnim aktivnostima

Studenti će u grupama obraditi zadanu tematsku cjelinu uz pomoć mentora te prezentirati završni seminarski rad.

Obveze studenata:

Student je obavezan pripremiti gradivo o kojem se raspravlja na predavanjima i seminarima. Nastavnik ocjenjuje sudjelovanje studenta u radu seminara (pokazano znanje, razumijevanje, sposobnost postavljanja problema, zaključivanje, itd.). "Zarađeni" bodovi pribrajaju se bodovima dobivenim na završnom ispitu iz dotičnog predmeta. Ispit se provodi u pisanom obliku.

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):**ECTS bodovni sustav ocjenjivanja:**

Ocjenjivanje studenata provodi se prema važećem **Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci**, te prema **Pravilniku o ocjenjivanju studenata na Medicinskom fakultetu u Rijeci** (usvojenog na Fakultetskom vijeću Medicinskog fakulteta u Rijeci).

Rad studenata vrednovat će se i ocjenjivati tijekom izvođenja nastave, te na završnom ispitu. Od ukupno **100 bodova**, tijekom nastave student može ostvariti **50 bodova**, a na završnom ispitu **50 bodova**.

I. Tijekom nastave vrednuje se (maksimalno do 50 bodova):

- a) Prezentacija seminara i aktivnost na nastavi (seminari) (20 bodova)
- b) Izrada pisanog seminarskog rada (30 bodova)

Uvjet za pristupanje završnom ispitu je prikupljenih minimalno 50% (25 bodova) tijekom nastave. Studenti koji su prikupili nedovoljan broj bodova tijekom nastave za pristupanje završnom ispitu dobiti će dodatni zadatak istraživanja u zajednici.

a) Prezentacija seminarskog rada (20 bodova)

Pozitivno ocjenjena prezentacija iz određenog područja boduje se:

izvrstan	20 bodova
vrlo dobar	15 boda

doobar	12 bodova
dovoljan	10 bodova

b) Seminariski pisani rad (30 bodova)

Pozitivno ocjenjeni seminariski rad iz određenog područja boduje se:

izvrzna	30 bodova
vrlo doobar	25 bodova
doobar	20 bodova
dovoljan	15 bodova

II. Završni ispit (do 50 bodova)

Na završnom ispitu provjeravaju se ključne, specifične kompetencije. **Završni test ima 50 pitanja, a bodovi se dobivaju kada student pozitivno riješi najmanje 50% testa.**

Tko može pristupiti završnom ispitu:

- **Studenti koji su tijekom nastave ostvarili minimalno 50% bodova (25 bodova)** obavezno pristupaju završnom test-ispitu u kojem dobivaju dodatne bodove.

Tko ne može pristupiti završnom ispitu:

- **Studenti koji su tijekom nastave ostvarili 0 do 49,9 bodova ili koji imaju 30% i više izostanaka s nastave.** Takav student je **neuspješan (1) F** i ne može izaći na završni ispit, tj. mora predmet ponovno upisati naredne akademske godine.

III. **Konačna ocjena** je zbroj ECTS ocjene ostvarene tijekom nastave i na završnom ispitu:

Konačna ocjena	
A (90-100%)	izvrstan (5)
B (75-89,9%)	vrlo-dobar (4)
C (60-74,5%)	doobar (3)
D (50-59,9%)	dovoljan (2)
F (0-49,9%) ili manje od polovice bodova koje je moguće ostvariti tijekom nastave ili manje od polovice bodova koje je moguće ostvariti na završnom ispitu	nedovoljan (1)

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:

--

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Nastavni sadržaji i sve obavijesti vezane uz kolegij nalaze se na *Share-portalu* za internu komunikaciju Katedre za socijalnu medicinu i epidemiologiju.

Izrada seminariskog rada obavlja se tijekom termina u rasporedu nastave pri čemu je obavezna konzultacija s mentorima radi praćenja progresije izrade rada. Prezentacija izrađenih seminariskih radova provesti će se po dogovoru. Studenti su dužni predati rad u pisanom obliku (u skladu s uputama za pisanje seminariskih radova) te power point prezentaciju najkasnije tjedan dana prije završne prezentacije.

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2020./2021. godinu)

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Seminari (vrijeme i mjesto)	Vježbe (vrijeme i mjesto)	Nastavnik
04.03.2021.	P1,2,3 (14-17) predavaonica br.2/on-line			Prof. dr. sc. Tomislav Rukavina Doc. dr. sc. Lovorka Bilajac
11.03.2021.		S1 - grupa 4 (8-11) predavaonica br.7/on-line		Izv. prof. dr. sc. Elizabeta Dadić-Hero
11.03.2021.		S1 - grupa 1 (8-11) predavaonica br. 8/on-line		Doc. dr. sc. Lovorka Bilajac
11.03.2021.		S1 - grupa 5 (11-14) predavaonica br.8/on-line		Izv. prof. dr. sc. Vanja Vasiljev
11.03.2021.	P4 (14-16) predavaonica br. 2/on-line			Doc. dr. sc. Lovorka Bilajac
12.03.2021.		S1 - grupa 2 (8-11) predavaonica br. 8/on-line		Denis Juraga, mag. sanit. ing.
12.03.2021.		S1 - grupa 3 (11-14) predavaonica br. 8/on-line		Doc. dr. sc. Suzana Janković
16.03.2021.	P5 (14-15) predavaonica br. 2/on-line			Prof. dr. sc. Tomislav Rukavina
18.03.2021.		S2 - grupa 4 (8-11) predavaonica br. 7/on-line		Izv. prof. dr. sc. Elizabeta Dadić-Hero
18.03.2021.		S2 - grupa 1 (8-11) predavaonica br. 8/on-line		Doc. dr. sc. Lovorka Bilajac
18.03.2021.		S2 - grupa 5 (11-14) predavaonica br. 8/on-line		Izv. prof. dr. sc. Vanja Vasiljev
18.03.2021.	P6,7,8 (14-17) predavaonica br. 2/on-line			Doc. dr. sc. Lovorka Bilajac (1P) Doc. dr. sc. Suzana Janković (2P)
19.03.2021.		S2 - grupa 2 (8-11) predavaonica br. 8/on-line		Denis Juraga, mag. sanit. ing.
18.03.2021.		S2 - grupa 3 (11-14) predavaonica br.		Doc. dr. sc. Suzana Janković

		8/on-line		
23.03.2021.	P9 (14-15) predavaonica br. 2/on-line			Izv. prof. dr. sc. Đulija Malatestinić
25.03.2021.		S3 - grupa 4 (8-11) predavaonica br. 7/on-line		Izv. prof. dr. sc. Elizabeta Dadić-Hero
25.03.2021.		S3 - grupa 1 (8-11) predavaonica br. 8/on-line		Doc. dr. sc. Lovorka Bilajac
25.03.2021.		S3 - grupa 5 (11-14) predavaonica br. 8/on-line		Izv. prof. dr. sc. Vanja Vasiljev
25.03.2021.	P10,11,12 (14-17) (on-line)			Prof. dr. sc. Tomislav Rukavina (2P) Izv. prof. dr. sc. Đulija Malatestinić (1P)
26.03.2021.		S3 - grupa 2 (8-11) predavaonica br. 8/on-line		Denis Juraga, mag. sanit. ing.
26.03.2021.		S3 - grupa 3 (11-14) predavaonica br. 8/on-line		Doc. dr. sc. Suzana Janković
30.03.2021.	P13 (14-15) predavaonica br. 2/on-line			Izv. prof. dr. sc. Vanja Vasiljev
01.04.2021.		S4 - grupa 4 (8-11) predavaonica br.7/on-line		Izv. prof. dr. sc. Elizabeta Dadić-Hero
01.04.2021.		S4 - grupa 1 (8-11) predavaonica br.8/on-line		Doc. dr. sc. Lovorka Bilajac
01.04.2021.		S4 - grupa 5 (11-14) predavaonica br.8/on-line		Izv. prof. dr. sc. Vanja Vasiljev
01.04.2021.	P14 (14-15) predavaonica br. 2/on-line			Izv. prof. dr. sc. Vanja Vasiljev
02.04.2021.		S4 - grupa 2 (8-11) predavaonica br.8/on-line		Denis Juraga, mag. sanit. ing.
02.04.2021.		S4 - grupa 3 (11-14) predavaonica br.8/on-line		Doc. dr. sc. Suzana Janković
08.04.2021.		S5 - grupa 4 (8-11) predavaonica br.6/on-line		Izv. prof. dr. sc. Elizabeta Dadić-Hero
08.04.2021.		S5 - grupa 1 (8-11)		Doc. dr. sc. Lovorka Bilajac

		predavaonica br.7/on-line		
08.04.2021.		S5- grupa 5 (11-14) predavaonica br. 7/on-line		Izv. prof. dr. sc. Vanja Vasiljev
09.04.2021.		S5 - grupa 2 (8-11) predavaonica br.7/on-line		Denis Juraga, mag. sanit. ing.
09.04.2021.		S5 - grupa 3 (11-14) predavaonica br. 7/on-line		Doc. dr. sc. Suzana Janković

Popis predavanja, seminara i vježbi:

	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
P1	Definicija i zadaci socijalne medicine	1	predavaona/on-line
P2	Determinante (odrednice) zdravlja	1	"
P3	Društvene nejednakosti	1	"
P4	Posebne populacijske skupine i njihove osobitosti	2	"
P5	Promocija zdravlja i prevencija bolesti	1	"
P6	Zdravlje u zajednici - Pokret "Zdravi gradovi", "Zdrave županije"	1	"
P7	Zdravstveni odgoj	1	"
P8	Komunikacijske vještine	1	"
P9	Zdravstvena zaštita	1	"
P10	Indikatori zdravstvenog stanja i mjerila zdravlja	1	"
P11	Najznačajniji zdravstveni problemi suvremenog svijeta	1	"
P12	Socijalna skrb	1	"
P13	Međunarodne zdravstvene organizacije	1	"
P14	Globalizacija i zdravlje	1	"
	Ukupan broj sati predavanja	15	

	SEMINARI (tema seminara)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
S1	Socioekonomski status stanovništva	4	prema rasporedu grupa
S2	Stil života i program Živjeti zdravo	4	"
S3	Zdravo starenje	4	"
S4	Siromaštvo i zdravlje	4	"
S5	Mentalno zdravlje	4	"
	Ukupan broj sati seminara	20	

	ISPITNI TERMINI (završni ispit)
1.	15.04.2021.
2.	24.06.2021.
3.	09.09.2021.
4.	
5.	